NĂM THỨ MƯỜI MỘT — SỐ THỨ 1163 MỖI SỐ 0$03 NGÀY THỨ BA 30 OCTOBRE 1923

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN DÉPOT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LÉGAL INDOCHINE 163

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Hanoi et les localités où il y a un bureau de poste	Hors de Hanoi dans les localités où il y a un bureau de poste	Dans les autres localités de l'Indochine	Pour les pays de l'Union Postale	Pour les pays hors de l'Union Postale	Spécial
Một năm	6$00	6$80	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và	»	5.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page
- *Une seule insertion.* . . . 0$30 le c/m
- *Par contrat annuel*
- Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
- *Réclame dans la 1re page.* . . . 2$ la ligne
- *Annonces judiciaires et légales.* 1$50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Vấn-đề thể-dục tại các trường nữ-học

II

Việc dạy thể-thao cho con gái, chú-ý không phải là để gây nên những người lực lưỡng khác thường hoặc là những tay đại tài trong nghề đấu võ. Xin các ông đang lo cái nữ-quyền ở nước ta mỗi ngày mỗi bành-trướng đừng lấy làm ngại mà vội bác đi. Mục-đích của nó là để luyện tập lấy những người khỏe-mạnh và sửa đổi lại những cái tật mà dân-bà con gái đã mắc phải từ mấy nước đời đi truyền lại đến giờ nó làm thành ra những người yếu ớt mảnh rẻ, thiếu cái vẻ đẹp đều đặn tự nhiên đi. Chờ trường rằng cái đẹp chỉ có tạo-hóa có cái đặc quyền cho được mà thôi, còn người ta không tự gây lấy được đâu. Cái đẹp coi ở con mắt người mình thì có lẽ thế, thực, nhưng biết đâu rằng cái đẹp thật thì lại trời mà cũng phải tại người, nghĩa là có tập thể-thao thì thân thể chân tay mới nở nang đều đặn, cái đẹp mới có thể cho là cái đẹp hoàn-toàn được. Phàm người đã biết bình phẩm cái đẹp một cách không thiên-vị thì tất phải nhận ra rằng cái đẹp thật ấy ở nước ta hiếm lắm, người được cái nọ thì hỏng cái kia, được cái kia thì hỏng cái nọ, đó mấy ai là được hoàn-toàn. Phần nhiều là những người không có ngực hay là ít ngực, khòm lưng, hẹp vai, ngắn cổ. Ít ngực chẳng những là một cái khuyết điểm lớn cho sự đẹp mà lại rất hại cho sức mạnh nữa là cái lồng ngực nhỏ thì các buồng phổi phải ở chật hẹp bức tức không tìm hấp được đủ dưỡng-khí vào người.

Vậy thì cốt nhất phải khiến cho những cái bộ xương loèo-khoèo kia được cứng cáp lên sửa đổi những cái tật của đời trước di-truyền cho đến giờ. Vì cứ như cái thói thường của dân-bà con gái các nhà khuê-các cũng là các nhà ở thành-thị thì không mấy khi là vận-động đến thân thể, ngày đêm quanh quẩn không ra khỏi nơi phòng chật chội khi trời bế tắc.

Thể thao cần nhất là phải tập ở những nơi rộng rãi thênh thang giữa trời, không-khí rất thoáng thì mới bổ ích, nhược bằng tập ở trong phòng u-uất hay là ở một nơi chật chội, không-khí đã nhiều người hô hấp thì lại hại thêm. Bởi thế ma một nhà vệ-sinh-học đã dặn rằng : « Nên lưu ý về cái khí lành hơn là cái bành tốt. » Cho hay những nhà chật hẹp ở trong thành-phố thật là độc lắm.

Cách thức phải theo như vậy thật là khó lắm thay ! Các nhà tư gia lấy đâu làm vườn đất thênh thang khi trời dầy dẫy ? Về điều đó thì các tư-g a bao giờ cũng thua kém nhà trường, cho nên thể-dục cần phải nhờ về nhà trường lắm. Chẳng những vì thế mà thôi, giả sử có vườn rộng rãi nữa thì ai là nhà cho con trẻ ra tập mỗi ngày mười mười lăm phút hoặc nửa giờ đồng hồ ? Còn như sự đi chơi hằng ngày, ra khỏi nhà chật chội để mà hô hấp lấy các không-khí thì không ai nghĩ đến, dù biết rằng ích lợi mười mươi cũng vị tất được mấy nhà theo, trước là tại không có người đưa trẻ đi chơi, sau là vì bận công bận việc trong nhà, khi thì đồ tại trời nắng, lúc thì tại trời mưa, cũng có buổi thì tại trời lạnh trời giò, bởi vậy mà ta lấy sự đi chơi làm một việc rất phiền. Đó cũng là bởi một cái thói quen đã thành nếp rồi, muốn sửa lại cũng không phải là dễ vậy.

Ở các nước tiên tiến thì những cuộc chơi giúp cho sự thể-dục đã có sẵn nhiều lắm, các nhà giáo dục chỉ việc tùy địa-thế, phong thổ, thói-tục mà dạy học-trò. Những con trẻ mười tuổi trở xuống thì tập chạy, tập nhảy *đánh vòng, đánh cầu, nhảy dây*, chạy vòng tròn, đánh ú tìm ; những trẻ lớn hơn thì tập bời lội, cỡi-ngựa, xe-đạp, khiêu-vũ, đánh quần, vân vân. Ở nước ta thì những cuộc chơi của con gái lớn tuổi thật khó tìm ra được, mà cứ theo y như các cuộc chơi đã nói trên kia thì cũng không tiện, chỉ bằng cứ mỗi tuần lễ đặt ra mấy buổi đi chơi ra ngoài thành-phố và luyện tập thân thể theo lối Thụy-điển (gymnastique suédoise) là tiện hơn cả. Cái thói con gái khuê khác nước mình cứ một bước xe, hai bước xe cũng là một thói hại vệ-sinh, vì quanh năm không đi đất bước nào, thì bộ xương hẳng không sao nở được, mà dân-bà con gái cần nhất là phải có bộ xương hàng rộng, chẳng những ích-lợi cho sự sinh-dục, mà lại chính là hợp với cái cách mỹ-trang. Sự đi chân ấy nghe đâu ở bên Anh thường theo hơn cả, các con gái bé không mấy ngày là không bắt đi chân một lúc. Các nhà vệ-sinh khuyên nên đi chân là vì mạch huyết đề lưu thông, mà ngực với bụng cũng nở nang ra được. Mới thoạt nghĩ thì tưởng rằng đi chân chỉ làm cho chân to ra mà thôi, nhưng đi chân thì phải thở mạnh mà thở mạnh thì ngực nở ra. Vì thử các bà giáo nắng đưa học trò đi chơi xa, xem những phong-cảnh đồi núi, rừng rượng hoặc là những nơi thắng cảnh thì lại rộng thêm được cả trí thức của họ ra nữa, vì con gái ở thành-thị, khốn nạn quá không mấy người được hô hấp cái không-khí trong sạch ở nơi rộng rãi mà lại chẳng mấy người biết cái phong cảnh tạo-hóa là thế nào. Về điều đó ký-giả có nghe nói mấy cô thiếu nữ kia, một bữa được ra khỏi miền Trung châu là lần thứ nhất, mới nom thấy mấy cái đồi nhỏ mà ngạc nhiên kêu lên rằng : Ồ những cái mả to làm sao !

Ngoài việc đi chân ấy thì học trò con gái nên tập thể thao lối Thụy-điển nghĩa là tập cử động chân tay không, không dùng đến những khí-dụng như là *haltère, barre fixe, barre parallèle, trapèze*, vân vân. Thể-thao lối Thụy-điển thật là dễ tập cho tất cả mọi người, từ trẻ con đến người lớn, từ con gái đến con trai không ai là không theo được. Ấy chính cái lối ấy là lối đã thực-hành tại các trường nữ-học từ vụ khai trường đến giờ. Mục-đích sự thể-thao tại các trường nữ-học là để luyện tập gân cốt cho cứng rắn, thân-thể được nở-nang thì bất tất như các trường con trai phải nhờ đến khí-dụng đã kể trên ấy. Con gái nước ta vốn đã có cái tính nhu-nhược, hình thể cũng nhu nhược mà công việc làm lại cũng nhu-nhược thì cần phải nặng cho vận động cho nó đỡ nhọc tinh thần, vì không có gì hại cho bằng ngồi cắn thúc tại nhà trường trong hai ba giờ đồng hồ, đến khi về nhà hết rủ rỉ mũi kim sợi chỉ lại cặm cụi về văn với bài. Bởi vậy thể-thao với trò chơi rất cần cho học trò con gái.

Người mình xưa nay thấy con gái chạy nhảy, dầu còn bé cũng vậy, là ngăn cấm, cho là con gái phải thùy-mị nhu-mỳ, đến cả con trai cũng cấm như thế ! Bởi vậy nên càng ở các nhà phong-lưu dải-các thì con cái lại càng gầy yếu xanh xao ; sâm, cao, nhung, quế quanh năm mà vẫn không thấy bổ, có biết đâu rằng muốn mạnh khỏe hồng hào thì cốt phải luyện tập thể-thao với hô-hấp không-khí trong sạch là hai thứ thuốc bổ nhất trong các vị bổ cho loài người.

Bởi vậy mà việc dạy thể-thao tại các trường nữ-học, ta lấy làm hoan nghênh lắm, mong rằng các nhà có con cho đi học cũng đồng ý như vậy, mà giúp cho học-đường làm trọn được cái nghĩa vụ hay ấy, vì thể-dục chẳng phải là cái bổn phận riêng của học đường mà cha mẹ cũng có một phần trách nhiệm lớn ở trong nữa.

V. Đ.

Tin Trung-hoa

Ngày 20 Octobre 1923

Liên-quân thắng trận

Liên-quân (quân đội về phái Tào-Côn) đánh lấy được Huê-châu.

Dân Thượng-hải tỉnh-nguyện đánh Tào-Côn

Dân Thượng-hải họp ở trạm Nam-sa (nhà gare xe lửa chạy Nam-kinh) hơn 8.000 người, ý khí hăng-hái lắm. Vương-liễu-Nhân (người Tứ-xuyên) cắn ngón tay lấy máu viết 15 chữ « Cách-mệnh mục-đích thị sát quốc-tặc, cách mệnh tinh thần thị tự quyết », nghĩa là cái mục-đích cách mệnh là cốt giết kẻ loạn tặc trong nước, cái tinh thần cách-mệnh là liều chết cái thân mình. Ai nghe cũng đều cảm-động, mỗi người cắm một cái cờ có viết hai chữ « Thảo Tào » đi diễu các phố, rồi kéo đến dinh hộ-quân-sứ, tỉnh nguyện đi đánh Bắc-kinh.

Tào Côn trù liệu việc tài chính và việc ngoại-giao

Tào-Côn nhận chức Thống-lĩnh rồi, có hai vấn-đề khó-khăn đương trù liệu : một là tài-chính, hai là ngoại-giao.

Phái Thiên-tân khai hội

Phái Thiên-tân khai hội, bàn việc tổ-chức nội-các, nghị-viên tranh luận kịch-liệt lắm, cũng không có kết-quả.

Tên họ các nghị-viên bàu Thống-lĩnh sẽ đăng báo

Đã có người điều tra tên họ các nghị-viên bàu Thống-lĩnh, nhưng các nhà báo ở Bắc-kinh không đăng thì sẽ gửi đăng ở các báo Thiên-tân và Thượng-hải.

Ngô bội-Phu giúp Triệu-hằng-Dịch

Có tin đồn rằng Ngô-bội-Phu quyết đem toàn-đội của Triệu-hằng-Dịch, đã có sai mấy chiếc chiến-hạm sang tỉnh Hồ bắc và Nhạc-châu.

Các phái ở Thượng-hải

Các phái ở Thượng-hải mượn quân-doanh để khai hội, tổ-chức các cơ-quan cứu nước.

Đảm-khải-Tú sang Đông-giang hội-chiến

Đảm-khải-Tú phụng mệnh soái phủ Quảng-đông đem quân-đội và chở lương-thực, khi giới sang Đông-giang hội-chiến.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 29 Octobre 1923.

Việc rối loạn ở nước Đức

Tại Dusseldorf lính cảnh-sát áo xanh và nhân-dân biểu tình xung đột nhau, bốn người chết, và mười hai người bị thương.

Tại Walheim, đảng Quốc-dân và lính cảnh-sát đánh đuổi đảng biệt-lập, giết mất một người, và nghe đâu họ lại giết chết ba người đã bị thương rồi nữa.

Hầu-quốc Saxe với chánh-phủ trung ương nước Đức

Chánh-phủ hầu quốc Saxe tỏ tình bất phục bức tối hậu thư của quan thủ-tướng Stresemann.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 29 Octobre 1923

Cái vấn-đề bồi-khoản

Việc nước Pháp ưng họp một hội-đồng giám định do hội-đồng Bồi-thường cử ở xét cái năng-lực của nước Đức về đường tài-chánh, du-luận ngoại quốc lấy làm hoan-nghênh lắm.

Báo *Matin* có nói cái lý thuyết của nước Pháp cũng hợp với ý muốn của chánh-phủ Hoa-kỳ, vì chánh-phủ Hoa-kỳ phản-đối việc đặt một cuộc đại-hội-nghị để bàn hết mọi lẽ về cái vấn-đề bồi-khoản.

Việc nước Đức

Trong các hạt trù-bình, MM. Stinnes, Glackner và phái bộ của Đông-minh coi về việc kiểm duyệt các công-xưởng có điều-dính với nhau về việc nộp các sản-vật để chi vào bồi-khoản, và việc nộp thuế than.

Báo *Petit Parisien* nói rằng các nhà kỹ-nghệ có ý hiểu rằng trong khi các nhà ấy đến thương-nghị với các đại-biểu Đông-minh, các nhà ấy không có sợ những lời dọa nạt của M Stinnes.

Chánh-phủ trung-ương nước Đức đối với các hầu-quốc Saxe và Bavière

Tin Berlin. – Quan thủ-tướng Stresemann yêu cầu tòa Nội-các nước Saxe phải từ chức và hầu-quốc Bavière phải tòng phục.

Tướng Buchsrucker toan cướp lấy đất Kustrin phải ẩn giam ở một nơi thành kín mười năm. Hersée phải ẩn ba mươi tháng tội giam thường.

Việc nước Hà-lan

Vì nghị-viện nước Hà-lan không ưng-chuẩn các bản luật về hải-thuyền nên tòa nội-các đã từ-chức.

Một bài diễn-văn của quan Poincaré

Trong một bài diễn-văn của quan Poincaré đọc tại lễ khánh-thành kỷ-niệm đài ở Sampigny ngài có nói nước Pháp chỉ yêu-cầu thi-hành cho đúng hòa-nghị mà thôi. Nước Pháp không chịu giảm cái số tiền của nước Đức nợ nước Pháp.

Hội-đồng bồi-thường trước đây cũng chỉ yêu-cầu có một điều rằng ấn định một cái chương-trình tài-chánh, một cái chương-trình bồi-thường cho thực rõ ràng phân-minh, nay không có lẽ nào lại trước cái quyền của hội-đồng không cho hội-đồng quyết nghị về cái vấn đề bồi-khoản nữa.

Sau cùng ngài có nói : Bốn năm trời nay, chỉ vì nhân nhượng cho nước Đức mãi mãi, nên nước Pháp phải tổn thiệt biết bao. Nước Pháp không có quên cái công của các nước trong cái cuộc chiến tranh chung. Nhưng trong khi các nước vì lợi chung mà chiến đấu, các nước cũng lại vì cái lợi riêng nữa. Các nước có giúp đỡ nước Pháp, mà nước Pháp cũng có giúp đỡ các nước. Bình-tôi, tài sản nước Pháp tổn-thiệt nhiều hơn cả các nước Đông-minh khác. Không lẽ một mình nước Pháp phải chịu tất cả các số phí tổn về một công-cuộc rất quan-hệ cho cả các nước được, vì nếu nay dương cương giới Pháp lại bị quân thù xâm lấn, thì tất cả các nước Đông-minh cũng phải lo, chứ chẳng riêng một nước nào đây. Vậy nay thì-hành một chánh-sách cầu-trong và cương-cường, không phải là một việc ích-kỷ đâu, nhưng là cái lợi chung của cả các dân-tộc nó bắt buộc phải làm, mà nếu không thi hành một cái chánh sách như thế thực là đem nhân-loại vào trong vòng nô-lệ vậy.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Mấy câu tục-ngữ ca-rao của Trung-kỳ

Nay tôi có được biết mấy câu tục-ngữ ca-rao của Trung-kỳ, là lục đăng ra đây, hoặc may có bổ ích thêm cho quyển tự-điển Việt-Nam chăng. Còn sự giải-nghĩa xin để nhờ các bực cao-minh chỉ giáo cho. tôi lấy làm hân hạnh lắm.

Anh đi lưu thủ Bắc-thành,
Bỏ em khó bếp trên nhành từ-bi.

Chiều chiều mây phủ Ải-vân,
Chim kêu gành đá gầm thân lại buồn.

Gió đưa từ giấy lên mây,
Gió đưa có ả xuống đây ăn trầu.

Ai về nhắn với ngô Nguồn,
Mít non gội xuống cả Chuồn gởi lên.

Chiều chiều ông Lữ đi câu,
Cái ve (cái nậm rượu) cái chén cái bầu sau lưng.

Gió đưa cây cải về trời,
Rau răm ở lại chịu lời đắng cay.

Bồng em mà bỏ vỏ nỏi,
Cho chị đi chợ mua vôi ăn trầu,
Mua vôi chợ Quán chợ Cầu,
Mua cau Nam-phố mua trầu chợ Dinh
Đôi lòng ăn trái ô-qua (mướp đắng)
Nuốt vô thì đắng nhả ra bạn cười.

(Còn nữa) Vương-khả-Lâm.

Mấy câu nghĩa ngờ

Trong tờ báo số 1972, ngày 15 Octobre, về chỗ mấy câu nghĩa ngờ, tôi có biết được một đôi điều, chẳng hay có đúng chăng, xin bàn góp thêm cho rộng nghĩa :

Câu « ăn tham thành lâm chốc mép » ; tôi chỉ biết có nghĩa thành là bậy bạ, vì có câu : « ăn thành nói chạ, ăn bậy nói bạ ».

Câu « người làm sao chao hao làm vậy » ; tôi có nghe nói « người làm sao chiêm bao làm vậy ».

Câu « con kiến mày kiện củ khoai » ; tôi có nghe nói « con kiến mà tiện củ khoai » theo với câu «..... mấy chẻ tao khỏ lấy ai cho giàu », v. v. Đại ý nói con kiến tiện sao cho nỗi củ khoai, mấy làm gì tao xuể, mà chẻ tao khỏ với giàu, v. v.

Đại khái trong mấy câu nghi nghĩa nay, tôi chỉ biết được có thế thôi : không dám quyết-đoán, vậy xin nhờ các ngài cao-kiến quảng-văn.

Phụng-Đình, Tourane.

MỘT VIỆC THÍ NGHIỆM VỀ LOÀI HOA CỎ

Mấy nhà bác-học có tuyên bố rằng mới đây tại Cao-đẳng học-đường Colombia thí-nghiệm về cái ánh hưởng của ánh sáng nhân-tạo đối với các loài hoa cỏ, thì nghiệm ra rằng dùng ánh sáng nhân tạo cũng có thể làm cho các thứ hoa và các thứ rau ngủ đi hoặc thức dậy được, chứ không phải cứ dùng đến ánh sáng mặt giời.

(Tin New York, ngày 28 Octobre)

LỜI ĐÀN BÀ

Cách trang-điểm của người đàn bà thế nào là đẹp ?

Phụ-dung, nghĩa là người đàn bà phải có làm tốt, song không nên thái quá, nhỉ mất thời giờ vô ích, mà lại hình như đã đối, chỉ ham trau chuốt bề ngoài, không còn tưởng đến công việc khác nữa.

Cổ nhân có câu : « nữ vô minh cảnh, bất khả giám diện = người con gái không có gương sáng, lấy gì soi mặt », thế là chuộng sự sạch sẽ đó thôi, vì may mặt có vẻ vang, lòng dạ mới trong trẻo ngay thẳng đặng. Trong khi trang điểm, vụ cầu thanh khiết làm đầu ; nhiều người con gái nghỉ lắm cách làm tốt là sự chuyên chính, cố ý mài miệt trong sự làm tốt ; nào là cạo mặt kẻ mày, đanh lông cổ, vẹt tóc mai, làm cho ra dáng cực kỳ khéo, cực kỳ xinh, mà lại là cực kỳ khó coi hơn hết, bởi vì cạo gọt sắc sảo quá, thì mất cái dáng điệu tự nhiên trời sinh, trời sinh mỗi người là mỗi khỏ mặt, mặt tròn hay mặt dài, mặt đao đao hay mặt dầy đặn, mà bầu thỏ hay mà núng đồng tiền, đều có cái vẻ xinh đẹp riêng một cách.

Sách có câu định-bình cho người mỹ-nhân nói rằng : « nhân-gian vô chánh sắc, duyệt mục tức vi thù » ; nghĩa là trong thế-gian không có sắc nào là sắc chánh, chỉ tại ưa mắt người nào là đẹp ; lại người đẹp bao giờ cũng có cái vẻ thiên-sinh thì mới đẹp, chứ như đồ phấn đánh sáp, chẳng qua điểm-nhiễm thêm chút sinh sắc, nếu dùng quá độ, hóa ra như thợ bôi tượng, bằng không có khéo trang điểm, lại tợ hồ một một hủ lậu khả yếm, vậy thì cách làm tốt, yếu nghị nhất-đạm tùi xinh hơn hết, phàm người khuê-các, con nhà đại-gia, sinh-trưởng phú quí mà biết cách nhún nhường lại còn tô ra cái vẻ đoan-trang kính trọng, hoa bòe sắc sảo, chẳng qua là bọn con hát con ca, phần sức để làm trò chơi cho người du-khách, chị em há tất phải bắt chước cái lối thời-trang ấy làm chi, cho nhẹ cái phẩm-giá của mình đi.

Tuy rằng :

Lược gương là phận quần-thoa,
Sao cho chải chuốt nết na dịu dàng.
Giữ gìn vóc ngọc mình vàng,
Chữ trinh gấp mấy muôn vàng chẳ [đụng.

Đạm-Phương nữ sử

HÀI ĐÀM

Cảnh đó người đâu !

Gió mát trăng thanh, văn-sĩ cùng bạn ngồi uống rượu ngâm thơ, bỗng tự dưng hãi con mắt văn-chương kia chứa chan hàng lệ.

Bạn ngạc nhiên :

— Ô hay ! Đương vui làm sao tôn huynh lại khóc ?

Văn-sĩ đáp :

Sực nhớ năm xưa cùng trong cảnh này, tình-nhân tôi đương ở đây cùng nhau vui vẻ dưỡng bao, mà bây giờ... hư... hư... cảnh còn mà người mất !

— Trời đất ôi ! thế ra chị tạ thế rồi à !

Văn-sĩ càng nức-nở khóc.

— Khốn nạn thương nhau thế !... Hãy nguôi chút đỉnh kể chuyện em nghe nào. Chị tạ thế từ bao giờ ?

Văn-sĩ mồm vẫn nấc như cái bị :

— Nào nó đã tạ thế !

— Thế bây giờ ra làm sao ?

— Bây giờ nó lấy... hư... hư... hư... ông ách-gi đăng...

Sơn-Phong

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Tuyên nữ-sĩ

Thơ

MLXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không còn đây dựng lăng trông
Triều Lý gây nền nền quốc-học,
Vua Lê tạc để dấu bia phong.
Hoa sân Khải-thánh hương ngào ngạt
Mây gác Khuê-văn sắc nhạt nồng.
Cái bước văn-minh nghìn thuở trước,
Nhờ đây giáo-dục phải hay không ?

MLXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Tổ-vương này đã mấy đông ?
Mực cũ rêu trùm nghiên đá tạc,
Người xưa tên lẫn chữ bia phong.
Lò trầm vẫn ngát mùi hương hỏa,
Thông cỗi còn reo tiếng cổ chung.
Hội khách viếng đời Lê Lý trước,
Cung tường ai đấp nhớ hay không ?

Ngô-đức-Vỹ

Postes et Télégraphes Lang-son

MLXIV

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Yết miếu vui xem khách bảng rồng.
Cá nước bằng khuâng lòng muốn học
Rùa bia trưởng nhớ chữ ghi công.
Còn nền tiền ấn non Lân-phượng,(1)
Còn dấu danh-nho cõi Lạc Hồng,
Bóng thỏ muốn soi gương đạo-đức,
Ngưa-hô một giải nước xanh trong.

Trung-lập, Ng-tư-Tề, Hưng-yên

MLXV

Nghìn năm văn-vật, đất Thăng-long,
Hỏi khách thanh-khâm có rõ không.
Đàn hạnh xuân về hoa đỏ chói,
Sông vân thu gợn nước xanh trong.
Thơ đã bát ngự sơn chưa nhạt,
Tuyết điển lò Nhan lửa vẫn hồng.
Lê Lý huyền hoàng (2) tuy biển đổi,
Tổ-vương cung miếu vững non Nùng.

Thị-Nhâm tức Ng-thiều-Nga

Làng Trung-lập, Hưng-yên

MLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không nghiêm-trang nhất một [vùng
Thành quách đến nay nền vẫn vững
Đá bia từ trước chữ còn phong.
Bóng cây cổ-thụ rườm rà mát,
Ngọn tháp tiền triều chót vót trông.
Chiều gió nam-phong thoang thoảng mát,
Cung tường rộng rãi lối thong-dong.

Vũ-thị-Đồng

2, ngõ hàng Tre, Hanoi

MLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng long,
Muôn thuở danh thơm giống Lạc Hồng
Trải Lý, Trần, Lê bao thế kỷ,
Khắp Trung, Nam, Bắc vẫn tôn sùng.
Nho-phong gặp gỡ thời Âu Á,
Miếu mạo ngưỡ-nga chốn Nhị Nùng,
Còn nước còn non còn quốc tế,
Ai ơi ghi tạc chữ tâm đồng.

Nguyễn-thị-Sáng

Học-sinh trường Nữ-sư-phạm, Hanoi

MLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Của đạo còn đây được ngửa trông.
Thuở Lý mở mang nền Thánh-chỉ,
Thành La phẳng phất tiếng hồng chung
Hai đình hương hỏa hoa hè Kiếm,
Mấy bực tường in nguyệt nửa Nùng.
Giờ Mỹ mưa Âu dường cột Á,
Hướng Nam chăm chắm bộ ngài rồng

Quan-tử, Vũ-gia-Cần, Vĩnh-yên

(1) Ông Chu-văn-An, người tỉnh Hải-dương, đỗ Thái-sư, dâng mình dạy học ở nhà Lân-phượng, tự hiệu là Tiều ẩn tiên-sinh, thực là một người đạo đức danh-nho ở Thăng-long.

(2) Huyền-hoàng nghĩa là trời đất, ma là đen vàng sắng được.

MLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không xây từ Lý phải không ?
Lễ giữ xuân-thu sân Giám trước,
Học phỏng cũ mới đạo nho chung.
Bia vẫn Tiến-sĩ gương Nùng Nhị.
Các tia Khuê-văn dước Lạc-Hồng,
Muốn mượn tay thơ nhà bác-cổ,
Tô nền quốc-túy mất đời trông.

Nữ-sinh Ng-ngọc Lê

Làng Tang-trữ, Nam-định

Tin Saigon

Giúp nước Nhật bản

Hội Thương-mại Saigon vừa mới nộp quan Thống-đốc một cái số lạc-quyên của hội ấy mở giúp các nhà bị nạn bên Nhật. Số tiền tổng cộng là 8.127 đồng, trong số ấy thì có một nghìn đồng của hội.

Một chiếc thiết-giáp

Chiếc tàu thiết-giáp *Jules Ferry* chừng ngày 3 Novembre thì tới Saigon.

Cái nạn xe lửa

Chiều 26 hồi 3 giờ, chuyến xe lửa ở Mỹ-tho ra gần tới ga Phu-lam thì cán phải một ông già chừng 70 tuổi đi ngang qua đường sắt. Chết ngay lập tức.

Cái sòng bạc ở Chợ lớn

Việc M. Vincenot gá bạc tại Chợ-lớn mà đã nói trước thì đến ngày thứ hai 5 Novembre sẽ đem xét tại tòa án trừng-trị. Số người đánh bạc bắt được cả thảy là 75 người.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 29 độ
15 giờ 32 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 30 Octobre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 8 .85.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 30 Octobre 1923* : 3 ½ % 55.25. 4 % 1917 59.70. — 4 ½ % 1918 59. — 3 ½ % Thứ trừ dần vốn 83.05. — 5 % 1915-1916 73.25. 5 % 1920 Thứ trừ dần vốn 85.55 6 % 192 66.95.

Quan Toàn-quyền đã về Hanoi. — Quan Toàn-quyền ở bỏ-sơn đã về Hanoi chiều hôm qua lúc 5 giờ.

Hội-đồng chính-phủ. — Hội-đồng chính-phủ kỳ thường niên 1923 sẽ họp tại phủ Toàn-quyền ngày 7 Décembre.

Sáng hôm nay, hồi 9 giờ đã họp kỳ thường trực tại phòng Khánh-hội phủ Toàn-quyền, có quan Toàn-quyền Merlin chủ tọa. Trong những việc xét đến thì có :

Việc mở rộng các khoản chi tiêu về bình-vụ Đông-pháp trong năm 1922;

Trích ở kho Dự bị Bắc-kỳ lấy hai vạn đồng tính vào phần Bắc-kỳ giúp cho những người bị nạn bên Nhật ;

Việc sửa sang lại nhà thương An nam ở Hanoi ;

Việc định lại địa-giới hai-lị tỉnh Yên-báy và đặt ra các thứ thuế ở trong hai lỵ ;

Việc làm hợp-đồng cho đóng chai và lấy rượu Annam tại Bắc-kỳ và miền bắc Trung-kỳ ;

Việc dự thảo nghị-định cấp các mỏ « Printemps » và « Jules » ở Quảng-yên cho M. Ng-hữu-Thu tức Sen và M. Dafaulette.

Trường Bảo-hộ. — Hội-đồng quản-trị trường Bảo-hộ năm nay có những viên chức sau này :

MM. Lachaud quan Công-sứ Hà-đông, đại biểu quan Thống-sứ làm chủ tọa, Lomberger đốc-học trường Bảo-hộ, Thomas giáo sư hạng nhất, Raymond thủ-quĩ trường Bảo-hộ, Nguyễn-Thành tham tá kế toán sở Hỏa-xa Vân-nam.

Tòa án Trừng-trị. — Trong số báo ngày hôm qua có đăng lầm rằng Nguyễn-doãn-Đức làm công ở nhà in Ideo (Viễn-đông ấn-quán) ăn cắp giấy bạc của chủ, vậy nay cảnh-chính là nhà C Edeo (công-ti xuất cảng ở Viễn-đông).

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Giả mạo. — M. Đỗ-duy-Trinh thư-ký, tòng sự tại phủ Thống-sứ có mua chịu của công-ty Vận tải một cái xe cao-su trả dần từng tháng một. Mới trả được hai tháng thì thôi, sau vì từng tiêu lại chữa giấy biên lại là trả xong tiền rồi và đem bán xe cho người khác. Khi công-ty biết, phát đơn đi kiện thì bấy giờ mới trả tiền thiếu lại. Tòa án Trừng trị Hanoi phạt 60) quan, tòa Thượng-thẩm y án.

Chở cải không có giấy thông hành. — Một người buôn cải tên là Hoàng-thị Cát có chở một thuyền cải đo được 22 thước dặc không có giấy thông hành bị tòa án Trừng-trị Haiphong cho số Kiểm-lâm tịch ký cả thuyền lẫn cải. Tòa Thượng-thẩm xét là người lái buôn ấy có xin giấy thông-hành chở 63 thước cải nhưng chở làm hai chuyến : chuyến trước 41 thước, chuyến sau 22 thước, vì thế số thước cải chở không đúng với số thước cải biên ở giấy thông-hành nên tòa Thượng-thẩm tuyên án cho phép được lấy cải và thuyền về.

Biệt xứ chung thân. Tên Ng-v-Tiết, không làm nghề gì, trước đã can 9 lần ăn ăn cắp và du-đãng, ấn lần sau tên ấy ăn cắp phải phạt 4 tháng tù và 5 năm biệt xứ. Sau khi ở nhà tù được ra, chưa hết hạn biệt xứ lại trốn về Hanoi, nên Tòa-án Trừng-trị phạt lên 3 tháng 1 ngày tù và hết hạn tù bắt phải đi biệt xứ chung thân. Tên ấy chống án, mà hiện giam ở Hỏa-lò, khi biết tin tòa Thượng-thẩm sắp xử đến, liền lấy một con dao chặt đứt gân chân, làm ra tàn tật để mong được rộng ơn tha cho tội biệt xứ chung thân. Tòa hỏi vì cớ gì mà chặt chân thì tên ấy khai rằng để tòa biết cho là định sửa mình vì tàn tật thì không thể làm bậy được nữa. Song tòa xét tên ấy mấy năm về sau phạt hết án này lại đến án khác liên tiếp nhau như thế đủ biết không thể nào sửa mình được nên y án phạt tên ấy, không lượng giảm chút nào.

Đã phải biệt-xứ lại còn trốn về. — Tên Nguyễn-văn-Hệ phải 7 lần án phạt về du-đãng không chịu làm nghề nghiệp gì. Vì tên ấy phạm mãi một tội nên đã phải biệt xứ. Chưa hết hạn tên ấy lại trốn về Hanoi, nên Tòa-án Trừng-trị phạt tên ấy 7 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm giảm tội xuống 5 tháng và có bảo cho tên ấy biết rằng nếu bắt được một lần nữa về tội ăn cắp thì phải đi biệt xứ chung thân.

Ngạch quan-lại. — M. Ngô qui-Chấn, tri-huyện hàng ba tại huyện Yên mỹ (Hưng-yên) được phép 30 ngày nghỉ tại Hanoi.

M. Ng-trọng Khôi là trợ-tá huyện Tiên-lữ (Hưng yên) được quyền huyện Yên-mỹ trong khi M. Ngô-qui-Chấn nghỉ vắng.

Ngạch Học-chính — M. Ngô-v-An, trợ giáo tập-sự tại Hoàng-văn (Bắc-giang) phải bãi chức và bắt lực. M. Ng tuấn Quy, được bổ thay M. Ngô-v-An.

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI CẦN NGƯỜI LÁM máy và tài-xế cừm xe ô-tô. — Xem trang thứ tư. 2012

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điều nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con. 3502

Việt-Nam hạ-h-Niên hội. — Hồi V. N. T. N. có mượn bản-quán đăng mấy dòng sau này :

Hôm chủ-nhật mới rồi, buổi 2 giờ chiều, hội V. N. T .N. đã họp đại hội đồng, có ông Ng-hữu-Tài giáo-sư ở trường Lycée làm chủ tọa. Buổi ấy đã bầu cử hội đồng trị-sự trong năm học mới này : Hết cả hội viên đồng thanh tái cử ông Tài làm Chánh-trưởng-hội ; mới bầu-cử ông Ngô gia-Lễ, tham-tá sở Tài-chính, với ông Đỗ-Trọng, học-sinh trường Luc-lộ làm Phó-trưởng hội, và ông Ng-Ứng tham-tá sở Hỏa-xa Đông-Pháp, làm phó thư ký. Còn những ông Tập, Hiếu, Định, Thọ, được tái-cử làm thư ký và thủ-quỹ. Ông Lễ có thỉnh cầu mấy điều rất hay về việc quản-trị trong hội, rồi hội-đồng có bàn đến việc mở mang Tạp chí và việc hội thiết lập hội đồng dịch các sách trứ danh của nước Pháp in ra những sách hai thứ tiếng ; sau hội đồng tuyển trạch lấy hiệu dấu cũng hội thì đã công nhận cái kiểu vẽ của ông Bùi-huy-Cương là thư ký tòa soạn Tạp-chí của hội. Sau cùng đến lối những quan viên trị-sự và những ủy-viên cùng nhau yến-ẩm, khánh thành những việc sửa sang trang hoàng lịch sự tại phòng ăn hội-quán.

Chú-nhật sau 11 Novembre, hồi 7 giờ rưỡi tối, sẽ có hội-họp đàm-đạo nói về đầu-mục : « Tinh thành-thực ».

Giúp các nhà bị lụt. - Số 2 của Mme Sơn-xuân-Hoan quyên được như sau này :

Mme Sơn-xuân-Hoan 30 p. Mme Trần-ngọc-Quang 2 p. hiệu Thuận-xương 52 hàng Bát-sứ 1 p. hiệu Bảo-thiện 90 hàng Bát-sứ 2 p. Mme Tế-Mỹ 17-19 phố hàng Vải 5 p. Mme Tiến-nguyên 62 phố hàng Bát 1 p. Long-hưng 34 phố hàng Vải 5 p. Lê-quảng-Long 44 phố hàng Đường 2 p. Thế-xuân 70 phố hàng Bạc 1 p. Mme Bố-Tôn hiệu Phúc-hưng phố hàng Đào 30 p. Mme Phúc-tường 11 phố hàng Đào 20 p. Mme Phúc-xuân 29 phố hàng Cân 3 p. Mme Ng-thị-Nga, 22 phố hàng Đào 20 p.

Cộng được là : 122 p.00

TẠI HIỆU MOREAU JEUNE

102, Phố Hàng Trống, Hanoi

Bán giá rẻ vì phải đi xa. — Vậy trước khi mua drap noir, drap fantaisie, taupeline noire để may áo ta, và drap marengo để may áo pardessus, thì hãy nên đến xem cửa hàng ấy đã. 3691

Một tên bởi nguy hiểm. Cũng đầu bài như thế, báo *France-Indochine* ngày hôm qua có đăng rằng :

« Chiều chủ-nhật sau khi tan cuộc hòa nhạc giúp cho những nhà bị nạn bên Nhật, có nhiều người đến uống rượu ở hàng Coq d'Or. Trong số ấy có ba người bồi bàn làm mấy cốc rượu chanh nóng. Đợi mãi không thấy, khách nóng ruột, chủ hiệu chạy vào nhà trong xem sao thì thấy người bồi đang ngủ mà nước ở cốc thì nguội mất rồi. M. Michelot là chủ hiệu lay người bồi dậy mắng một chập, rồi người bồi mới đem rượu cho khách. Tưởng thế là xong. vậy mà chưa.

M. Michelot lúc sắp ở nhà trong ra thì vô cớ bị người bồi lấy bóp cổ rồi đập vỡ một miếng kính ở cửa.

Tuy thốt nhiên như thế, mà M. Michelot cũng gỡ ra được và nắm lấy tên hồi. Trong khi lấy thì một người bồi khác chạy đi gọi cảnh-sát Annam đến điệu tên bồi kia vào Cầm.

Tên bồi này nguyên là nghiện thuốc phiện, chắc lúc ấy vì thuốc mà nó làm bậy, song cũng không phải là một cái lẽ tha-thứ được. Ta tưởng rằng Tòa án nay mai xét đến việc ấy sẽ tìm được một cách khiến cho nó bớt qui-trọng người Âu Tây là những người mà nó vẫn ghét. »

Cuộc đánh số lấy đồ vật. Mme Mus được phép đặc cách tổ-chức lại Bắc-kỳ một cuộc đánh số lấy đồ vật để giúp cho các hội sau này :

1· Nhà thương của các giáo-sư Pháp bị bệnh lao tại Sainte-Feyre ;

2· Hội giúp những người mù vì cuộc chiến-tranh ở phố Mont Thaber Paris ;

3· Nơi nghỉ mát của trường Nữ-học-sinh Pháp ;

4· Con gái Tây-lai vô thừa nhận.

Số vé mỗi cái là hai hào, nhiều nhất là 400 vé. Những người bán vé không khi nào được tăng giá tiền lấy lên.

Cuộc đánh số này sẽ do hội-đồng tổ chức chịu trách-nhiệm. Đến ngày 25 Novembre 1923 mở số tại trường Nữ-học-sinh Pháp ở Hanoi. Những số được sẽ đăng vào các nhật-báo và giấy yết thị. Những giải được mà hạn trong một năm không lấy ra thì sẽ cho những hội đã nói trên lấy.

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM

số nhà 20, phố Phúc kiến

Chủ nhân : DƯƠNG BÁ TRẠC

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2095

Cấp học bổng. — Các học-trò Mường tỉnh Hòa-bình có tên sau này được mỗi tháng 3 p. học bổng trong học-niên 1923 1924 :

Quách-đình-To trường Kim-bôi
Phác — Vũ-nông
Quách-công-Nguyên — Thanh-hoi

Các học-sinh các trường Pháp-Việt có tên sau đây được cấp học bổng để theo học về năm 1923-1921. Mỗi người mỗi tháng được cấp như sau này :

Học bổng cả lại được

Hà-nội : Cậu Vũ-văn Ất (trường Yên-phụ) 4 p. cậu Nguyễn-đình-Trung (trường Bờ-sông) 7 p. cậu Ng-đình-Trị (trường Đồ-hữu-Vị) 3 p. cậu Ng-địch-Thu (trường Hôpital chinois) 3 p. Ng-viết-Y (trường Armand Rousseau) 3 p.

Hải-phòng : Cô Phạm-thị-Lót 4 p. cậu Phạm-hoàng-Tu, Lương-văn-Quý, Trần-thanh-Lê, Văn-viết-Ninh, Ng-v-Quỳnh, Đinh-văn-Nhu, mỗi cậu mỗi tháng 3 p.

Hà-đông : Cậu Phan-bá-Nha, Phan-trọng-Quỳnh (trường Đông-ngạc) mỗi cậu mỗi tháng 3.

Bắc-giang : Cậu Hoàng-bái-Phôn (trường Phù-lạng-thương) 7 p.

Bắc-kạn : Cậu Hà-sĩ-Nghiêm 4 p. Lê-văn-Thìn 3 p.

Bắc-ninh : Cậu Lê-nguyên-Long, Ng-văn-Các, mỗi cậu mỗi tháng 3 p.

Hưng-yên : Cậu Nguyễn-kim-Dung, Ng-văn-Thước, Cao-đắc-Thọ, Ng-v-Khang Ng-duy-Quyên, Ng-v-Nhung, mỗi cậu mỗi tháng được 3 p.

Hải-dương : Cậu Ng-văn-Đào, Vũ-đình-Giới, mỗi cậu mỗi tháng 3 p.

Kiến-an : Cậu Ng-đăng-Thản 3 p.

Lạng-sơn : Cậu Trần-văn-Sinh, Trần-văn-Diêm, Trần-văn-Trai, mỗi cậu mỗi tháng 5 p. và cậu Mai-Hiên 3 p.

Lao-kay : Cậu Lê-văn-Chức, Ng-v-Phương, mỗi cậu mỗi tháng 3 p.

Nam-định : Cô Ng-thị-Hoa, cậu Bùi-long-Tỷ, Nghiêm-Toàn, Ng-bích-Liên, Cao-hoài-Đức, Ng-văn-Sức, Trần quý-Chân, mỗi người mỗi tháng 3 p và cậu Trần-văn-Chính 4 p.

Phú-thọ : Cô Đặng-thị-Chúc, cậu Đặng-đình-Du, mỗi người mỗi tháng 3 p

Phúc-yên : Cậu Ng-khắc-Hiếu 7 p.

Quảng-yên : Cậu Đặng-v-Xuân 3 p.

Thái-bình : Cậu Lưu-tiến-Miện, Lưu-tiến Xương, mỗi cậu mỗi tháng 3 p.

Thái-nguyên : Cậu Vũ-xuân-Trước, Ng-v-Trang, Tô-văn-Cửu, Ng-viết-Trinh, Ng-khắc-An, Ng-tiến-Lộc, Ng-gia-Qui, Ng-thị-Bảy, Ng-văn-Dao, mỗi người mỗi tháng 3 p.

Yên-báy : Cậu Đinh-v-Công, Trần-đình-Hoe, Trần-đình-Hanh, mỗi cậu mỗi tháng 4 p.

Sơn-la : Cậu Lê-v-Bồng 3 p. Hoàng-văn-Mâng 7 p.

Cao-bằng : Cậu Ng-đức-Hướng, Lê-văn-Ma, Nông-văn-Đông, Chu-v-Vũ, mỗi cậu mỗi tháng 4 p. Cậu Hoàng-trung-Long, Hoàng-trung-Lý, mỗi cậu mỗi tháng 3 p.

Tiền trợ cứu. — Quan Thống-sứ đã cấp những số tiền trợ cấp sau này :

25 đồng cho Trần-thị-Đỏ ở làng Đông xá, huyện Kim-động (Hưng-yên) là vợ góa thầy đội cơ Đào-hữu-Khải mất hôm mồng 8 Octobre 1923.

25 đồng cho Phạm-thị-Bé ở làng Bà-dương, tổng Thượng-trì, phủ Hoài-đức (Hà-đông) là vợ góa M Ng-minh Gy tòng-sự tại sở Thủy-v mới mất

20 đồng cho Phạm-thị-Sen ở làng Trương-hoài, phủ Thái-ninh (Thai-bình) là vợ góa người bếp khố xanh Phạm-viết-Năng mất hôm mồng 8 Août 1923.

30 đồng cho Dương-v-Phan là cựu lính khố xanh ở làng Khôi-ky, huyện Đại-từ (Thái-nguyên).

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 305

Xét nghiệm mẫu máu, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.

Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh sốt. Bệnh đau dạ dày, đau ruột, Bệnh đàn bà.

Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 đến 6 giờ chiều.

Trừ ngày chủ-nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hạn ngày giờ cho bệnh-nhân đến chữa 2080

Thưa kiện lối mới. — Từ ngày thi hành bộ Luật mới này, các nhà thưa kiện nhau tuy phải bỏ buộc trong khuôn phép nhất định, song được hưởng nhiều điều tự do về việc chống-cãi và kháng-cáo, không kém gì dân các nước văn-minh. Để dưa nhau đến cửa công mà không biết những khuôn phép nhất định ấy, nhiều khi công việc nhỏ nhặng, đương phải hóa trái, mà nếu không biết lợi dụng cái quyền tự-do chống-cãi ấy cũng lắm phen thua thiệt mà kiện đáng được thành thua.

Muốn tránh khỏi hại điều bất tiện ấy, trong nhà nên có quyển sách « Chính-pháp yếu lược ». Sách này không những nói về việc thưa kiện nhau mà thôi đâu, lại bao nhiêu những chỉ dụ, nghị-định về việc cai-trị ở Bắc kỳ này cũng có trích dịch, giải nghĩa và xếp đặt thứ tự ở trong sách nữa.

Sách dày 210 trang lớn, bán có 1 $ và 0 $ 20 tiền cước gửi, tại các hiệu sách và nhà soạn giả là :

M. Nguyễn-văn-Ích
64 Boulevard Harmand
3687 Nam-định

Ai mất giấy má ? — Cậu Trần-v-Xương ở số nhà 8 phố hàng Dò có bắt được bốn tờ vừa đơn vừa giấy chứng-chỉ để tên là Ng-v-Quế ở Sơn-tây. Vậy ai đánh mất thì cứ đến số nhà ấy mà hỏi.

Tự tử hay là vô ý ? — Chiều 28 hồi 4 giờ rưỡi có một người đàn ông chừng 25 tuổi đi tàu sang ngang, không rõ làm sao, thốt nhiên ngã tòm xuống sông rồi chìm mất. Người ta cho tìm mãi cũng không thấy xác.

Một cái trộm to. — Chú Yvong siou-Tsiang 35 tuổi tài phú của hiệu Đông-hòa ở nhà hòa số 77 trình Cảm rằng kẻ trộm lấy của hiệu ấy mất 788 đồng 85 xu cùng những đồ vật và các giấy biên-lai hàng hóaước 748 p. 45 mà hiện nay chủ hiệu thì đi vắng. Sở Cảnh-sát đang cho đi xét.

HỘI-CHỢ LẦN THỨ NĂM

sẽ mở từ 2 đến 16 Décembre tới nơi này.

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05

Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10

Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20 3697

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Thử thuế mới. — Bản quán tiếp được bài sau này :

Một hôm tôi vào một buồng giấy kia ở quan-khâu được mục-kích chuyện sau này, lấy làm buồn cười, tưởng nên nói ra để cùng cười với những người biết chuyện. Nguyên ở buồng giấy ấy có mấy ông phán và mấy ông đội đặt ra một thứ thuế mới, tính toán rất dễ, không phải lật quyển *tarif* gì cả, những người phải chịu thuế chỉ phải lăng bảo hàng ngày hay cung kính gói thuốc lá,ốc rượu bia cũng chai nước chanh cho các ông nói trên này là đủ. Những việc kín đó sở dĩ tôi biết được là vì hôm tôi vào buồng giấy họ có việc, thấy họ đang si-sụp uống rượu bia, hút thuốc lá và xem nhật-trình, rồi một chốc có hai đứa bé lại lấy cốc lấy tiền thì ra quả mấy người Hoa-thương đứng ngoài có việc như tôi chẳng uống, chẳng hút, chẳng xem gì mà móc túi trả tiền thuế ! Tôi vẫn tưởng các chú dãi họ kia đấy, nhưng về sau tôi thấy công việc của các chú đưa vào sau tôi mà lại nhanh chóng hơn tôi thì bấy giờ tôi mới biết rằng tôi còn thiếu thuế mới chưa nộp riêng cho họ. Hi-hi lại cảo

Vận chuyển có giáo Tàu. — Cái thân có giáo Tàu thật là tội nghiệp quá. Ngày 16 Octobre đã chôn rồi mấy hôm sau lại phải khai quật lên mổ xét, vì có tin đồn rằng cô ta bị giết. Sau vì sở Cảnh-sát lại bắt được một cái thư nói rằng cô ta thật là bị hại, cho nên ngày thứ hai 29 Octobre hồi 15 giờ lại phải khai quật mà mổ khám lại một lần nữa.

HÀ-ĐÔNG (Thanh-oai)

Việc quyên tiền giúp các nơi bị lụt - Bản-quán tiếp được bài sau này :

Hôm 21 Octobre mới rồi, tôi có về chơi nhà ở xã Đôn-thư, tổng Phương-trung thăm nhà, có thầy Tiên-chỉ ra chơi nói chuyện với tôi rằng : Tổng ta quan bổ phải 25 đồng bạc, mà thầy chánh-tổng gán cho làng ta phải chịu 4 đồng để giúp cho những nơi lụt đói. Tôi có bảo thầy tiên-chỉ làng tôi rằng : Nhà nước có bổ và ép ai đâu, việc đó là làm phúc, kẻ ít người nhiều tùy tâm, sao lại có gán cho phải chịu. Phỏng chừng ra có quyên làng ta bà lại không được bao cái số ấy sao ? Nếu nay gán bổ thế mà chịu, như việc nhỏ nhặt đã vậy, việc khác thì làm sao. Thầy tiên-chỉ nói rằng để bổ cho dân-dinh vậy, chứ lấy tiền vào đâu được, mà sau biên vào sổ chi-thu thế nào cho tiện được ; việc đó chính là quan bảo thế, cả hàng tổng cũng chịu, không nhẽ một làng ta nói thế nào.

(Xem trang thứ ba, cột thứ tư).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có thể chống-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo kinh-tự nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những bịnh lạ, lâu trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ-dụ rằng :

Chiếu nay đã được những sắc MONTÈS ưng-thuận, có chế nên một thứ rượu bổ đã thông ngự dùng quen rất hay, đáng nên gia thưởng, truyền lạc phó thị thị cho qui được phòng chế-tạo để tỏ thánh-ý.

Khâm thử.

欽此

內閣奉

敕旨

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại dắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư và bảo cáo.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 30 Octobre 1923

PHONG-TRẦN NGHĨA HIỆP

Cũng phường tử đệ với lương-gia.
Vướng nợ phong-trần thực xấu xa.
Sống thác chẳng quên nhời gắn bó.
Ân tình trọn lúc vinh hoa.

Tối thứ tư 31 Octobre 1923

HIỆP PHỤ THÀNH TIÊN

Giận ai hiếu sắc tham tài.
Thương người bạc mệnh tình bài lương-tâm.

Trong cơ báo ứng chẳng nhầm.
Phòng tiên lộc chúa để phần cho ai.

Tối thứ năm 1er Novembre 1923

HOÀNG-TÚ

Này gan thục-nữ chi anh hùng.
Tài sắc ghen nhau khéo lạ lùng.
Tan hợp biết bao là chuyện dở.
Gỡ ra rồi lại mắc vào vòng.

CÁC PHÁO-TÂY MỚI, BÁN CHIỀU-HÀNG

Bản-hiệu có trữ nhiều thứ pháo-Tây để dùng về các ngày tiệc bá hội. Lại có riêng một thứ thuốc xanh đỏ (flamme de Bengale) để các nhà hát dùng cho hợp vệ-sinh vì chế không có khói khét, sáng tỏ, mùi đẹp và cháy chậm, để lâu không ướt.

Các quý-khách ở xa có cần tới thì xin gửi thư về thương-lượng và lấy hóa-giá, sẽ gửi theo tàu thủy hay hỏa-xa, không gửi giấy thép được.

Xin chiếu-cố.

XUÂN-HÒA, tạp-hóa

99, Phố Hàng Gai, Hanoi.

7097

HỘI ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ hộ các giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giấy thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Gốc Hàng-Kén) số nhà 3, Hanoi. những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENES.

1094.

Tôi chắc rằng việc này chẳng qua là bởi các anh ấy hư ứng để lấy tiếng với quan trên mà thôi, chứ có lẽ đâu việc làm phúc lại bắt ra việc gán bó làm vậy, thành ra chỉ chết những kẻ khổ một, mà những kẻ cay sâu mười mẫu lại không bỏ ra một xu nào.

Vậy tôi có mấy hàng xin đăng báo hoa may có đến tai quan trên để bỏ chứa cái hư ứng cần mà hại dân nghèo cho được tiếng khen làm vậy.

Phạm-năng-Sự lại cáo.

HẢI DƯƠNG

Trộm cáo gan. — Bản-quán tiếp được bài sau này :

Tính ta ít lâu nay không thấy ai ta thán về việc trộm cắp nữa, đó cũng là nhờ các quan trên hết lòng lưu tâm, sai được ông Quản-phố cùng các ông Trưởng-phố đốc sức cho phu đi tuần phòng nên sự đó cũng được im ả. Nhưng độ này lại nảy ra được mấy tay đại bợm, tuy sáng giăng suốt đêm mà chúng cũng dám đi ăn trộm. Cách đây vài hôm ở phố Đồng-kiểu một vài nhà đã bị chúng ăn trộm : nhà thì mất giầy giép, nhà thì mất quần áo gà vịt, thậm chí đến những chậu giồng cây để ở ngoài hiên trên gác chúng cũng lấy mất.

Nhưng tay này chắc là tài lắm thì phải, những nhà có gác cao chúng cũng lên được cả.

Như độ này là tuần có giăng sao, mà chúng cũng dám đi ăn trộm thì không biết đến độ tối giời thì chúng còn nhũng đến đâu. Chúng tôi mong rằng việc này đến tai quan trên để ngài sức cho các ông Quản-phố và Trưởng-phố, cho phu tuần đi luôn luôn các phố thì chẳng bao lâu sẽ trừ được kẻ gian mà hàng phố chúng tôi được yên phận làm ăn không phải lo gì về đường trộm cắp nữa thì chúng tôi lấy làm mừng lắm.

Người trong tỉnh lại cáo.

ĐÁP-CẦU

Cuộc hát làm phúc. — Tối hôm 27 Octobre vừa rồi, tại rạp hát Thăng-vân-đài (Đáp-cầu) có diễn kịch để lấy tiền giúp dân các miền bị lụt, được các nhà từ-thiện trong thành-phố đến xem rất đông ; xem ra tối hôm 27 ấy cũng thu được một món tiền khá lớn.

Cuộc hát làm phúc nầy mà được hoàn hảo thực là nhờ ở tấm lòng nhiệt-thành của các ông hội-viên hộ Thắng-vân-đài và các ông ở ban tiêu-hội-đồng giúp dân bị lụt ở Bắc-ninh.

X... lại cáo

CHÍ-NÊ

Lại đâm thuyền. Hôm 26 tây vừa rồi hồi 11 giờ ở bến đò Chí-nê có một chiếc thuyền đáng, trong thuyền có 9 người tất cả. Khi ra đến giữa sông thì bị đâm. May có một cái thuyền chài và những thuyền ở bến ra cứu được cả. Nếu không có thì thật-là lại hại cho 9 nhân mạng. Hỏi ra thì người phu-phà ở đấy bắt ép 9 người ấy xuống cả một cái thuyền nan, chắc không chịu chở phà cho sang và bảo nếu chở phà thì đến tối. Trong số người bị đó có 5, 6 người thợ gặt, vai thì vác liềm, chài, tay thì cầm thế kéo nhau lên trình quan, nhưng quan không xử, rồi họ đành kéo nhau xuống phố để phơi quần áo, và thề ước. Mong rằng quan trên trông thương đến kẻ khó và trừng-trị bọn phu phà thì kẻ qua sông nước được đội ơn vạn bội.

P. T.

BẮC-GIANG

Khánh thành chợ làng Mẹt. — Hồi 9 giờ sáng ngày 26 vừa rồi chợ làng Mẹt đã khánh thành. là chợ mới mở để buôn các thứ thổ-sản cùng trâu, bò, ngựa vân vân. Có quan chánh Công-sứ, quan Tuần, quan Án, các quý quan, quan châu Hữu-lũng cùng các thân-hào đến dự lễ một cách rất vui vẻ. Dân-sự xa gần đều nô nức đến họp chợ đông lắm, thật là một cơ tiến hóa về đường thương-mại cho hạt Hữu-lũng vậy. Khi các quan đến nơi thì quan Châu đọc bài diễn văn cảm ơn quan trên đã cho phép lập chợ lại làng Mẹt là chủ ý cho dân được mở mang phát đạt, rồi quan chánh Công-sứ đáp lại mấy lời rất ân cần. Các quan thưởng rượu *champagne*, xem hát rồi đến 10 giờ lại về tỉnh.

Từ lúc các quan đến nơi cho đến khi lui gót thì pháo nổ liên thanh, hát xướng cùng mở các trò vè vui vẻ cho dân xem. Ai nấy đều vui lòng và cảm ơn quan châu có lòng sốt sắng về sự thương lại trong hạt.

Hoàng-văn-Tiên

PHÚ-LÝ

Bà lão chẹt ô-tô. — Bà lão bị cái xe ô-tô của quan Công-sứ Thanh-hóa chẹt phải quãng đường gần ga Đồ-xá, mà dã đăng trong số báo hôm 18 Octobre, nay hỏi ra thì bà lão đó tên là Thị-Nghiệp, 73 tuổi, người làng Đông-lĩnh huyện Duy-tiên, Hà nam, Hiện nay còn nằm tại nhà thương Phủ-lý, bệnh tình cũng đã thư thư, may ra thì khỏi chết.

(Xem trang thứ tư).

Nghìn năm hay là năm nghìn???

Nghìn năm vẫn-vật dắt Thăng-[long,
Bộ « Tái Sinh-Duyên » có phải [không ?
Tiền-biên năm nghìn bản gần [hết.
Hậu biên năm nghìn mới in xong.
Hiếu - trung tiết - nghĩa gương [Thủ-Tử,
Lễ-nhạc y quan về Nhị-Nùng.
Mỗi cuốn giá tiền chỉ hảo chỉ,
Ai mua buôn nhiều trừ hoa-hồng.

Trạng-nguyên : MẠNH-LỆ QUÂN

ĐÃ BÁN QUYỂN THỨ 25

說小今古

Cổ-Kim Tiểu Thuyết

tại nhà-in **KIM-ĐỨC-GIANG** và các hiệu sách.

Từ quyển này bắt đầu in liên-hồi pho truyện THÁI HIỆP NGŨ NGHĨA, là pho truyện RẤT VUI RẤT HAY.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

18, Rue de la Soie, 18

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc ; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đánh bả, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

3017

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

ED. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Cần người làm việc

Cần một người Annam làm vô-tuyến điện (Télégraphe sans fil) cho tàu « *Cochinchine* » chạy Hongkong.

Ai muốn làm cứ lại nhà Lec Wo, số 122, phố Khách, Haiphong mà thương lượng.

3702

Ta nên chú ý !

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rõi ít nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều dễ đâu ; và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay để lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý !

Nên chú ý thì làm thế nào ?

Nên chú ý thì kíp dùng ngay thứ thuốc :

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa ; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại : Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gô-đa trông sang.

2057

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 8 quan nên chẳng tôi xin hết giá mất cả 1 $00, nếu chiếu giá không bớt thời xin mua cái kính giọng vàng có hộp xin xem như sau này :

đồng hồ đeo tay chạy tốt thấy giờ		giá trước	$ 5	50	nay $ 4 00
—	id	— cỡ kim ly	—	6 00	— 5 00
—	id	— kim thép và kim vàng	—	4 00	— 3 00
—	id	— vuông thực xinh	—	3 50	— 2 50

Kể các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước thời xin tính tặng 1 cái kính giọng vàng đủ mài và 1 cái hộp kính aluminium vì cả tiền nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang, HANOI

2043

98 70

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun-châu, lại giữ được gìn trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện nay thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo há có phân biệt nam-giới và nữ-giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Tô-hữu-bạch nói :

— Chính phải !

Ngô hàn-lâm nói :

— Hiền-khế đã không có anh em nào cả thì hỏi năm ngoái sao lại có người đến nhận là lệnh-huynh, nhờ tôi viết thư làm mối con gái quan *Bạch* thị-lang cho hiền-khế ?

Tô-hữu-bạch lại kinh-ngạc mà rằng :

— Kẻ văn-sinh này dẫu có ý ước-mong như thế, nhưng thực chưa hề nhờ ai đến nói cả. Và người ấy là ai ? chẳng hay đại-nhân có còn nhớ tên không ?

Ngô hàn-lâm nói :

— Chỉ nhớ rằng người ấy nhận là lệnh-huynh, còn tên thì tôi những quên mất.

Nói xong, ngẫnh lại hỏi tên người nhà giữ các danh-thiếp rằng :

Nhà-ngươi có còn nhớ tên chi không ?

Tên người nhà bẩm rằng :

Tên gọi *Tô-hữu-đức* !

Tô hữu-bạch nghe nói, lại kinh-ngạc mà rằng :

— À, thế ra anh *Tô-hữu-đức* !

Nói xong, lại thở dài mà than rằng :

— Thật quả là lòng người nham-hiểm biết dâu mà dò !...

Ngô hàn-lâm hỏi :

— Đâu đuôi thế nào ?

Tô-hữu-bạch nói :

— Hồi đầu năm ngoái tôi ở *Cẩm-thạch-thôn*, vì qui-mến cái tài lệnh-sanh-nữ, muốn cầu làm vợ. Sau trộm biết chỉ nhờ đại-nhân nói là được, vậy mới quay về để định việc nài-ép đại-nhân, không ngờ đi đến nửa đường, bỗng gặp *Tô-hữu-đức*. *Tô-hữu-đức* có gửi lại uống rượu để hỏi chuyện tôi. Tôi vô-tình kể hết sự thực, lẫn mới nói dối tôi rằng đại-nhân đã phụng mệnh tiên Kinh rồi, dùng về *Kim-lăng* nữa mà phi công, nên thẳng đường lên Kinh cho chóng. Hắn lại tặng tiền hành-lý. Bấy giờ tôi rất cảm ơn hắn, vội-vàng qua sông đi ngay, không ngờ thành ra bị mưu lừa mà thêm để phiền-lụy đến đại-nhân vậy. Chẳng hay bấy giờ đại-nhân đối đãi ra thế nào ?

Ngô hàn-lâm nói :

— Tôi nghe lời lệnh-huynh nói liền viết thư cho xá thân.

Nói xong, lại cười mà rằng :

Việc này nghĩ cũng buồn cười ! thành ra ngay ở trước mặt thì hiền-khế nhẳng bỏ, mà lại cố đi cầu những đâu đâu để nhờ nói giúp.

Tô-hữu-bạch ngạc-nhiên mà hỏi rằng :

— Thế là thế nào ?

Ngô hàn-lâm nói :

— Năm trước *Bạch* thị-lang phụng mệnh đi sứ, sợ có sự bất-trắc, đem sanh-nữ gửi tôi. Tôi đi xem hoa mai ở chùa *Linh-cốc*, thấy bài thơ của hiền-khế đề, và được trộm liếc dung-quang, bởi vậy mới bảo người đến nói để muốn cho sanh-nữ được nâng khăn sửa túi. Cũng một sanh-nữ ấy, không biết khi trước hiền-khế nghĩ thế nào mà nhất-định không nghe, bây giờ nghĩ thế nào mà ân-cần muốn hỏi. Thế có phải là trước mắt bỏ qua mà lại cố đi cầu những đâu đâu để nhờ nói giúp đó không !

Tô-hữu-bạch nghe nói, ngỡ ngẫn người ra hồi lâu, rồi đứng dậy xin lỗi mà rằng :

Thế là vẫn-sinh nảy tự mình lại làm khổ mình, còn nói chi nữa. Văn-sinh nay bấy lâu chịu cái ơn to của đại-nhân mà vẫn không biết, thật cũng là đứa bạ-ngu !

Ngô hàn-lâm nói :

— Cũng không phải lỗi tại hiền-khế, chẳng qua là việc hay thì vẫn thường có lắm sự khó-khăn !

Tô-hữu bạch nói :

— Lắm sự khó-khăn đã đành, tôi chỉ sợ *Tô-hữu-đức* là đứa gian giảo lạ thường, nhỡ được bức thư của đại-nhân, lại phỏng tay trên mất thì làm thế nào ?

Ngô hàn-lâm nói :

Điều ấy quyết không ngại ! Vì *Bạch* xá-nhân là người rất cẩn-thận, khi nào đứa gian lừa nổi dòng ta. Giả sử ông ta có để tinh quả nghe thì sanh-nữ kia tuệ-lâm minh-nhỡn để đâu, quyết không bao giờ mắc kế lừa được. Chàng *Tô-hữu-đức* kia dẫu dở trò ma chước quỉ, cũng uổng công mà thôi. Hiền-khế cứ yên lòng, việc sanh-nữ đã chắc ở tôi, thế nào cũng phải thành-sự.

Tô-hữu-bạch chắp tay vái tạ mà rằng :

— Đại-nhân thủy chung thành-toàn cho thì không bao giờ lỗi dám quên ơn.

Hai người chuyện-trò hồi lâu, rồi việc hôn-nhân cũng phải thành. Để ta yết-kiến *Ngô* hàn-lâm, nhờ ông ta làm mối, ta lại viết một bức thư cho *Bạch* thị-lang nữa thì lất thế nào cũng phải xong việc.

Tô-hữu bạch nhân trong lòng có chút việc riêng, vội-vàng sửa-soạn khởi-hành. Các bạn đồng-niên đều đến tiễn tống. Đáng lẽ *Tô-hữu-bạch* đi thẳng qua *Hà-nam* để tế tổ một thể, nhưng vì muốn gặp *Lư-mộng-tế*, cho nên đến ngoài nhà phải đo con đường *Sơn-đông* rồi mới quanh sang *Hà-nam*.

Người nhà và dân-phu không dám trái lệnh, phải thẳng đường tiến sang *Sơn-đông*. Đi trong mười mấy ngày, đã tới *Châu-huyện*. *Tô-hữu-bạch* truyền cho dân-phu đóng cả ở ngoài thành, chỉ cùng với một tên tiểu-đồng là *Tiểu-hỉ* đi vào trong thành, hai thầy trò lại tìm theo lối cũ.

Hồi lâu tìm đến nhà họ *Lư*, trông thấy cửa khóa, lại có giấy niêm giăm, mà không hề thấp-thoáng bóng người *Tô-hữu-bạch* kinh-ngạc không biết đường nào, đi quanh ra phía cửa sau xem ngẫm thì thấy cửa vườn cũng khóa chặt và có niêm-giăm rồi kỹ-càng.

(Còn nữa)

VIỆC KINH-ĐÔ

Xe hỏa trượt bánh. — Chuyến xe hỏa đêm chủ-nhật vì trượt bánh tại ga Tourane, cho nên đến Huế chậm mất 6 giờ. Vì thế mà chuyến xe chạy ra Đông-hà ngày 29 cũng chậm mất một giờ.

May không việc gì đến người cả.

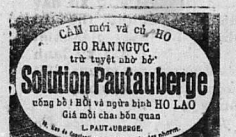
Giá gạo ngày mùa. — Nghe đến câu giá gạo ngày mùa ai lại chẳng đoán được rằng giá gạo rẻ và hạ. — Vì chẳng hạn là vật gì mà đã là mùa nó, thì chắc được mới gọi là ngày mùa. Gạo mùa này cũng thế, mùa đã xong các nhà điền chủ đã gặt lúa xong, phơi-phóng rồi ra đồ vào vựa. Đang lẽ các chợ thiếu gì gạo, đi đâu lại chẳng thấy có gạo bán. — Nhưng ta thì cứ là những là gạo ít kẻ bán mà lại thêm kho khăn cho kẻ đi mua. Vì giá gạo cao mãi, không chịu hạ mà phần nhiều làm gạo cũ mùa trước chợ không thấy gạo mới thật là ế chợ chứ.

Hiện nay giá gạo ở Huế: gạo trắng một quan 6 lon, gạo đỏ 7 lon, giá ấy so với các ngày mùa trước thì nay là giá cao lắm.

Vì sao mà giá gạo cao? Điều ấy nên hỏi ở các chủ điền-gia, có lẽ họ đáp rằng, vì nghe ở trong Nam, người Bắc có nạn lụt lội mà để dành gạo lúa lại mà cho ngày giá cao hơn nữa.

Lẽ ấy tưởng như thế e sai. Vì rằng ở Bắc nếu gạo thiếu thì có gạo Nam tải ra, Nam thiếu gạo thì có gạo Bắc tải vào, hai nơi ấy thông thương với nhau có đường bể chuyên chở bằng tàu rất tiện lợi. Còn như Trung-kỳ không đem gạo ra vào được tiện cho nên lâu nay không có nghe ăn gạo như mọi ngày, xem thế thì biết Nam, Bắc không cần đến gạo Trung-kỳ.

Vậy các điền-chủ nên đem thóc ra mà bán chớ để lâm mọt hết.

Nhà Báo-đồ « TAM-TAM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

Bình phẩm về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất quý. Uống rượu-vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được trăng-kiện.

Người ốm mới khỏi uống thì chóng khỏe lại. Chính-phủ Pháp, các quan Đốc-Tờ Thầy-Thuốc) cùng các nhà chuyên-môn về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BẠN HÀNG BẢN QUỐC ơi, nếu muốn được mạnh-khỏe luôn*, thì dùng uống rượu An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX: mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD FRÈRES ở Hanoi với Haiphong mà mua. Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng nọ tật khác lắm cho đàn bà con gái cực khổ cả đời.

Vì vậy Bổ-thận-hoàn-tán gọi lại phải dùng thuốc làm cho khí-huyết được chong sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.

Trong các vị thuốc thật đã hiến nghiệm về bệnh ấy, thì không gì bằng thuốc Pilules-Pink, có-bí-quyết chế hợp thời với chất cần bổ ấm. Thuốc Pilules Pink có công-dụng điều hòa cơ, làm cho huyết và bổ cân. Vị thuốc ấy, đã khỏe mạnh-hiệt qua, mà lại pha trị bổ bổ các cơ làm suy-nhược, làm cho vận-động luôn.

Thuốc Pilules Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh-bủng, bệnh yếu-gầy, bệnh lay-nhức bệnh thần-kinh, bệnh tinh tuần-hoàn-quyết, mất ăn bệnh khó ngủ, bệnh tiêu-hóa kém, điên-cuồng và bệnh ăn không ngon cơm.

Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nào cũng có bán.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-dào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-dào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

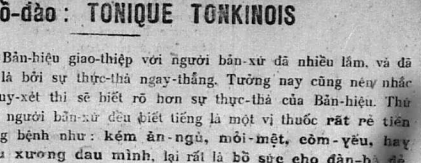
Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

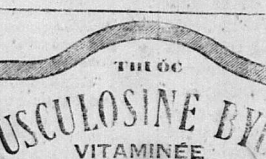
Hỡi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) chuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại.

Cứ cước độ hơn một đồng một lọ.

2082

THÉ ÓC
MUSCULOSINE BYLA
VITAMINÉE
LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI CẦN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN, MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI
Thân thể khang thai
Sức-lực cường kiện

LES ETABLISSEMENTS BYLA 26, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (FRANCE)

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

本人仕薛門街行內河京東

Chúng tôi khuyên các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một hộp đồ nạo rất tốt, dùng là quê cầu chạm rồng, vẽ, gì, thuốc lá, đào, vân vân.

2° Một hộp nhiều kiểu đủ các thứ mặt, mặt đen một trăng, mặt vàng, mặt mồi lá cây, vân vân. Lại có cả mặt đồng kính gọng bằng vàng lá, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quí khách đeo hợp mắt đeo mặt nhớn kính nào thì hợp phải, vệ sinh lắm lắm.

3° Một hộp đồng-hồ quả-quít đeo tay, đeo cổ, đeo túi, đồng hồ báo thức, đồng hồ chạy ngầm, vân vân.

4° Một hộp chiếc nữ đồng xỏ, lọ sứ, bát sứ, bộ ấm đã trắng-trên hay là bầy cảnh của, đuya và từ bình vân vân.

5° Một hộp đồ mỹ thuật để kiểu kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kể làm sao cho chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho bỉ-quán tôi lấy làm ân-hạnh lắm.

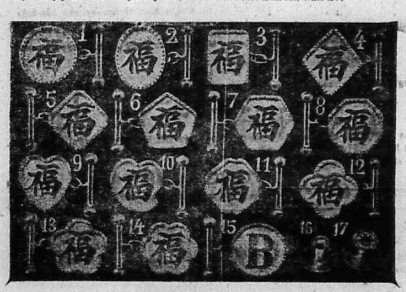
Cần các đồ cổ trang, chiếu bàn, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi

CẦN NGƯỜI LÀM

« *Công-ty Phạm-văn-Phi chúng tôi cần mới thấu-lại được việc chở thợ cả hành-khách đường Vinh đi Đông-hà trong 5 năm nữa.*
« *Vậy chúng tôi đang mở to thêm nhà máy và đã mua thêm nhiều xe mới ở Tây sang,*
« *nên đương cần dùng người sơn biết pha sơn tây và người thợ đa biết khâu đệm xe ô-tô.*
« *Ai biết nghề vào Vinh hỏi sẽ được lương cao.* »

PHẠM-VĂN-PHI Công ty lai cảo.

3708

Kính cáo các nhà mắc phải bệnh trĩ

Tôi mắc bệnh trĩ, thuốc thang mãi không khỏi sau nhờ M. TCHUONG-QUAY-LAM, ở hàng Đường, số nhà 26, Hanoi, chữa cho, trong vòng ba tuần lễ thì khỏi hẳn.

Trong khi chữa không đau đớn gì và tôi vẫn làm lụng như thường.

Vậy có mấy lời cảm tạ lương y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

HOÀNG-TIỆM-HỒNG
16 bis 3, Rue de la Citadelle, Hanoi

LAXO SODYL

Một thứ hạt gặp chất muối của loài quả thì xùi bọt lên.
Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.
Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.
Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trẻ, nhọt lở, vân vân.
Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền: 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại:

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công-ty PANAMA, có rút số để hoàn lại (Obligation Panama 4 lots). Lúc mua phải góp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong luật. Như vậy mỗi ngày 40 đánh mấy xu, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về tên nào thì mình được lĩnh nguyên cả tiền lẫn lời. Mỗi trái đơn trước sau tất nào cũng trúng một lô từ 300.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 3 triệu lô.

Như vậy mua trái-đơn thì nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NÀY:

130 lô.	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
260 lô.	100.000 —	18.200 lô	1.000
260 lô.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại lần 400	—

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mỗi cao mỗi xa rồi trúng.

Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số có nhân được mấy nhà báng tờ số trúng đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số sẽ trong bảng ấy đúng với số trái-đơn đã rút nhà nước hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bảo chắng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)